

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28

ІНВЕСТИЦІЇ В АСОЦІЙОВАНІ ПІДПРИЄМСТВА

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1. Цей Стандарт слід застосовувати в обліку інвестицій в асоційовані підприємства. Проте він не застосовується до інвестицій в асоційовані підприємства, утримуваних:

- а) організаціями з венчурним капіталом,
або
- б) взаємними фондами, трастами та подібними суб'єктами господарювання, у тому числі страховими фондами, чия діяльність пов'язана з інвестиціями,

які після первісного визнання визначаються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку чи збитку або класифікуються як утримувані для продажу й обліковуються згідно з МСБО 39 „Фінансові інструменти: визнання та оцінка”. Такі інвестиції слід оцінювати за справедливою вартістю згідно з МСБО 39 із визнанням змін справедливої вартості як прибутку або збитку в період цієї зміни. Суб'єкт господарювання, який має таку інвестицію, повинен розкривати інформацію згідно вимог параграфу 37(д).

ВИЗНАЧЕННЯ

2. Терміни, використовувані в цьому Стандарті, мають такі значення:

Асоційоване підприємство – це суб'єкт господарювання, включаючи такі суб'єкти господарювання, які не є корпораціями (наприклад, партнерства), на який інвестор має суттєвий вплив і який не є ані дочірнім підприємством, ані часткою участі в спільному підприємстві.

Дочірнє підприємство – це суб'єкт господарювання, зокрема суб'єкт господарювання, який не є корпорацією, наприклад партнерство, що його контролює інший суб'єкт господарювання (відомий як материнське підприємство).

Консолідовані фінансові звіти – це фінансові звіти групи, подані як фінансові звіти одного економічного суб'єкта господарювання.

Контроль – це повноваження управляти фінансовою політикою та операційними політиками іншого суб'єкта господарювання з метою одержання вигід від його діяльності.

Метод участі в капіталі – це метод обліку, згідно з яким інвестицію первісно визнають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування після придбання.

Прибутки чи збитки інвестора включають частку інвестора в прибутку чи збитку об'єкта інвестування.

Окремі фінансові звіти – це звіти, подані материнським підприємством, інвестором в асоційоване підприємство або контролюючим учасником спільно контрольованого суб'єкта господарювання, у яких інвестиції обліковуються на основі частки прямої участі, а не на основі відображених у звітності результатів та чистих активів об'єкта інвестування.

Спільний контроль – це погоджений контрактом розподіл контролю за економічною діяльністю, який існує, лише якщо стратегічні фінансові та операційні рішення, пов'язані з діяльністю, потребують одностайної згоди сторін угоди про розподіл контролю (контролюючих учасників).

Суттєвий вплив – це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об'єкта інвестування, але не контроль чи не спільний контроль над такими політиками.

3. Фінансові звіти, у яких застосовується метод участі в капіталі, не є ні окремими фінансовими звітами, ні фінансовими звітами суб'єкта господарювання, який не має частки в дочірньому, асоційованому підприємстві або частки контролюючого учасника в спільному підприємстві.
4. Окремими фінансовими звітами є звіти, що їх подають на додаток до консолідованих фінансових звітів, фінансових звітів, у яких інвестиції обліковуються із застосуванням методу участі в капіталі, та фінансових звітів, у яких частки контролюючих учасників у спільних підприємствах є пропорційно консолідованими. Окремі фінансові звіти можуть додаватися (а можуть не додаватися) до фінансових звітів суб'єктів господарювання або можуть супроводжувати їхні фінансові звіти.
5. Ті суб'єкти господарювання, які згідно з параграфом 10 МСБО 27 „Консолідовані та окремі фінансові звіти” звільняються від консолідації, або згідно з параграфом 2 МСБО 31 „Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах” звільняються від застосування пропорційної консолідації, або згідно з параграфом 13 в) цього Стандарту звільняються від застосування методу участі в капіталі, можуть подавати окремі фінансові звіти як свої єдині фінансові звіти.

Суттєвий вплив

6. Якщо інвестор володіє (прямо або непрямо через дочірні підприємства) 20% прав участі об'єкта інвестування в голосуванні або більшим відсотком, то припускається, що інвестор має суттєвий вплив, доки не буде чітко доведено протилежне. Навпаки, якщо інвестор володіє (прямо або непрямо через дочірні підприємства) менше 20% права участі об'єкта інвестування в голосуванні, то припускається, що цей інвестор не має суттєвого впливу, доки наявність такого впливу не буде чітко доведена. Суттєве володіння або володіння часткою більшості іншим інвестором не обов'язково виключає те, що інвестор має суттєвий вплив.

7. Як правило, свідченням наявності суттєвого впливу інвестора є:
- а) представництво в раді директорів або в аналогічному керівному органі об'єкта інвестування;
  - б) участь у процесах розробки політики, у тому числі участь у прийнятті рішень щодо дивідендів або інших виплат;
  - в) суттєві операції між інвестором та об'єктом інвестування;
  - г) взаємообмін управлінським персоналом, або
  - г) надання необхідної технічної інформації.
8. Суб'єкт господарювання може володіти варантами, опціонами „кол” на акції, борговими інструментами або інструментами власного капіталу, конвертованими в звичайні акції, або іншими подібними інструментами, які (якщо вони є здійсненими або конвертованими) потенційно можуть надати суб'єктові господарювання додаткове право участі в голосуванні (або зменшити право участі іншої сторони в голосуванні) стосовно фінансової та операційної політики іншого суб'єкта господарювання (тобто потенційні права голосу). Існування та вплив потенційних прав голосу, які є здійсненими або конвертованими на поточний час, включаючи потенційні права голосу, утримувані іншими суб'єктами господарювання, розглядаються під час оцінки того, чи має суб'єкт господарювання суттєвий вплив. Потенційні права голосу не є здійсненими або конвертованими на поточний час, якщо, наприклад, їх не можна здійснити або конвертувати до майбутньої дати чи доки не відбудеться майбутня подія.
9. Оцінюючи, чи сприяють потенційні права голосу суттєвому впливові, суб'єкт господарювання перевіряє всі факти та обставини (включаючи умови здійснення потенційних прав голосу та будь-які інші контрактні угоди, незалежно від того, розглядають їх окремо чи в поєднанні), що впливають на потенційні права, за винятком наміру управлінського персоналу здійснювати або конвертувати їх, а також фінансової здатності зробити це.
10. Суб'єкт господарювання втрачає суттєвий вплив на об'єкт інвестування, коли він втрачає повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики цього об'єкта інвестування. Втрата суттєвого впливу може відбуватися зі зміною або без зміни абсолютних чи відносних рівнів власності. Вона може відбуватися, наприклад, якщо асоційоване підприємство стає таким, що підлягає контролю держави, суду, адміністративного чи регулювального органу. Вона також може відбуватися внаслідок контрактної угоди.

Метод участі в капіталі

11. Згідно з методом участі в капіталі, інвестиція в асоційоване підприємство первісно визнається за собівартістю і балансова вартість збільшується або зменшується для визнання частки інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування після дати придбання. Частка інвестора в прибутку або збитку

об'єкта інвестування визнається в прибутку або збитку інвестора. Виплати, отримані від об'єкта інвестування, зменшують балансову вартість інвестиції. Коригування балансової вартості можуть бути необхідними й при зміні пропорційної частки інвестора в об'єкті інвестування, яка виникає від змін в інших сукупних прибутках об'єкта інвестування. Такі зміни включають і зміни, що виникають від переоцінки основних засобів та від різниці у валютних курсах. Частка інвестора в цих змінах визнається в іншому сукупному прибутку інвестора (див. МСБО 1 „Подання фінансових звітів” (переглянутий у 2007 році)).

12. Коли існують потенційні права голосу, частка інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування та в змінах власного капіталу об'єкта інвестування визначається на основі теперішніх часток у власності та не відображає можливе здійснення чи конвертування потенційних прав голосу.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ УЧАСТІ В КАПІТАЛІ

13. Інвестицію в асоційоване підприємство слід обліковувати із застосуванням методу участі в капіталі, за винятком випадків, коли:

- а) інвестиція класифікується як утримувана для продажу відповідно до МСФЗ 5 „Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”;
- б) застосовується виняток у параграфі 10 МСБО 27, який дозволяє материнському підприємству, яке також має інвестиції в асоційоване підприємство, не подавати консолідовані фінансові звіти,

або

- в) наявне все наведене далі:

- i) інвестор є дочірнім підприємством, яке перебуває в повній власності, або є дочірнім підприємством, яке перебуває в частковій власності іншого суб'єкта господарювання, і його інші власники, включаючи тих, хто за інших обставин не має права голосу, були поінформовані про те, що інвестор не застосовує метод участі в капіталі, і погодились з цим;
- ii) боргові інструменти або інструменти власного капіталу інвестора не продаються та не купуються на відкритому ринку (на вітчизняній чи зарубіжній фондовій біржі або на позабіржовому ринку цінних паперів, включаючи місцеві та регіональні ринки);
- iii) інвестор не реєстрував і не перебуває в процесі реєстрації своїх фінансових звітів у комісії з цінних паперів або в іншій регулювальній організації з метою випуску інструментів будь-якого класу на відкритий ринок;
- iv) кінцеве або будь-яке проміжне материнське підприємство інвестора складає консолідовані фінансові звіти, доступні для загального користування, які відповідають вимогам Міжнародних стандартів фінансової звітності.

- 14. Інвестиції, описані в параграфі 13 а), обліковуються відповідно до МСФЗ 5.**
15. Коли інвестиції в асоційоване підприємство, які раніше класифікувалися як утримувані для продажу, перестають відповідати критеріям такої класифікації, їх слід обліковувати із застосуванням методу участі в капіталі, починаючи з дати їх класифікації як утримуваних для продажу. Слід відповідно змінити фінансові звіти за періоди, починаючи з класифікації інвестицій як утримуваних для продажу.
16. [Вилучено]
17. Визнання доходу на основі отриманих дивідендів може не бути адекватною оцінкою доходу, одержаного інвестором на інвестицію в асоційоване підприємство, оскільки отримані дивіденди можуть мати незначне відношення до результатів діяльності асоційованого підприємства. Оскільки інвестор має суттєвий вплив на асоційоване підприємство, він має частку в результатах діяльності асоційованого підприємства і, внаслідок цього, прибуток на свою інвестицію. Інвестор обліковує цю частку, розширюючи сферу застосування своїх фінансових звітів з метою включення його частки прибутків або збитків такого асоційованого підприємства. Як наслідок, застосування методу участі в капіталі забезпечує більш інформативну звітність про чисті активи та прибуток або збиток інвестора.
- 18. Інвестор припиняє застосовувати метод участі в капіталі, починаючи з дати, коли він перестає суттєво впливати на асоційоване підприємство, та обліковує інвестицію згідно з МСБО 39, починаючи з цієї дати, за умови, що асоційоване підприємство не стає дочірнім або спільним підприємством, як це визначено в МСБО 31. В разі втрати суттєвого впливу оцінка будь-яких інвестицій інвестора, що залишилися у колишньому асоційованому підприємстві, здійснюється за справедливою вартістю. У своїх прибутках чи збитках інвестор визнає будь-яку різницю між:**
- а) справедливою вартістю будь-яких збережених інвестицій і будь-якими надходженнями від вибуття певної частки участі в асоційованому підприємстві; та**
  - б) балансовою вартістю інвестицій на дату втрати суттєвого впливу.**
19. Коли інвестиція перестає бути асоційованим підприємством і обліковується відповідно до МСБО 39, справедливу вартість такої інвестиції на дату, коли вона перестає бути асоційованим підприємством, слід вважати її справедливою вартістю при первісному визнанні як фінансового активу згідно з МСБО 39.
- 19А В разі втрати суттєвого впливу над асоційованим підприємством, інвестор здійснює облік всіх сум, визнаних в іншому сукупному прибутку, пов'язаному з цим асоційованим підприємством, на тій самій основі, яка вимагається в разі продажу відповідних активів чи зобов'язань безпосередньо асоційованим підприємством. Отже, якщо інвестор втрачає суттєвий вплив на асоційоване підприємство і класифікація визнаного раніше прибутку чи збитку в іншому

- сукупному прибутку асоційованого підприємства змінюється на прибуток чи збиток від вибуття відповідних активів чи зобов'язань, інвестор визначає прибуток чи збиток від участі в капіталі як прибуток чи збиток (коригування внаслідок зміни класифікації). Наприклад, якщо асоційоване підприємство має готові до продажу фінансові активи, а інвестор втрачає суттєвий вплив на це асоційоване підприємство, інвестор має змінити на прибутки або збитки класифікацію тих доходів чи збитків за цими активами, які раніше були визнані в інших сукупних прибутках. Якщо частка власності інвестора в асоційованому підприємстві зменшується, але ця інвестиція і надалі залишається асоційованим підприємством, інвестор змінює на прибуток або збиток тільки класифікацію пропорційної суми доходів чи збитків, що раніше були визнані в іншому сукупному прибутку.
20. Багато процедур, прийнятних для застосування методу участі в капіталі, подібні до процедур консолідації, визначених у МСБО 27. До того ж загальні концепції, які є основоположними для процедур, що застосовуються в обліку придбання дочірнього підприємства, прийняті також для обліку придбання інвестиції в асоційоване підприємство.
  21. Частка групи в асоційованому підприємстві є сукупністю внесків материнського підприємства та його дочірніх підприємств у таке асоційоване підприємство. Внески інших асоційованих або спільних підприємств групи ігноруються. Якщо асоційоване підприємство має дочірні, асоційовані або спільні підприємства, то прибутками або збитками та чистими активами, що враховуються при застосуванні методу участі в капіталі, є ті, що визнані у фінансових звітах асоційованого підприємства (включаючи частку цього асоційованого підприємства у прибутках або збитках і чистих активах його асоційованих та спільних підприємств) після будь-яких коригувань, необхідних для запровадження єдиних облікових політик (див. параграфи 26 та 27).
  22. Прибутки та збитки, які є наслідком операцій „зверху вниз” та „знизу вверх” між інвестором (включаючи його консолідовані дочірні підприємства) та асоційованим підприємством, визнаються у фінансових звітах інвестора лише в межах часток незв'язаних інвесторів в асоційованому підприємстві. Операції „зверху вниз” – це, наприклад, продажі активів асоційованим підприємством інвесторові. Операції „знизу вверх” – це, наприклад, продажі активів інвестором асоційованому підприємству. Частка інвестора в прибутках та збитках асоційованого підприємства, які є наслідком цих операцій, виключається.
  23. Інвестиція в асоційоване підприємство обліковується із застосуванням методу участі в капіталі, починаючи з дати, коли це підприємство стає асоційованим. Після придбання інвестиції будь-яка різниця між собівартістю інвестиції та часткою інвестора в чистій справедливій вартості ідентифікованих активів і зобов'язань асоційованого підприємства обліковується наступним чином:
    - а) гудвіл, пов'язаний з асоційованим підприємством, включається в балансову вартість інвестиції. Амортизація цього гудвілу не дозволяється;

- б) будь-яке перевищення частки інвестора в чистій справедливій вартості ідентифікованих активів і зобов'язань асоційованого підприємства над собівартістю інвестиції включається як дохід при визначенні частки інвестора в прибутках або збитках асоційованого підприємства за той період, у якому інвестиція придбана.

Відповідні коригування частки інвестора в прибутках або збитках асоційованого підприємства після придбання здійснюються також для обліку, наприклад, амортизації активів, що амортизуються, на основі їхньої справедливої вартості на дату придбання. Подібним чином, відповідні коригування частки інвестора в прибутках або збитках асоційованого підприємства після придбання здійснюються щодо збитків від зменшення корисності активів, визнаних асоційованим підприємством, таких як гудвіл або основні засоби.

- 24. Останні наявні фінансові звіти асоційованого підприємства використовуються інвестором при застосуванні методу участі в капіталі. Коли звітні дати інвестора та асоційованого підприємства є різними, асоційоване підприємство складає для використання інвестором фінансові звіти на ту саму дату, що й фінансові звіти інвестора (якщо це можливо).**
- 25. Якщо (згідно з параграфом 24) фінансові звіти асоційованого підприємства, що використовуються при застосуванні методу участі в капіталі, складаються на іншу дату, ніж фінансові звіти інвестора, то коригують вплив значних операцій чи подій, які відбуваються з цієї дати до дати фінансових звітів інвестора. У будь-якому разі різниця між звітною датою асоційованого підприємства та звітною датою інвестора не повинна перевищувати три місяці. Тривалість звітних періодів та будь-яка різниця в звітних датах мають бути однаковими від одного періоду до іншого.**
- 26. Фінансові звіти інвестора слід складати із застосуванням єдиних облікових політик щодо подібних операцій та подій за подібних обставин.**
27. Якщо асоційоване підприємство застосовує інші облікові політики, ніж облікові політики інвестора для подібних операцій та подій за подібних обставин, то коригування здійснюються для узгодження облікових політик асоційованого підприємства з обліковими політиками інвестора, коли фінансові звіти асоційованого підприємства використовуються інвестором при застосуванні методу участі в капіталі.
28. Якщо асоційоване підприємство має в обігу кумулятивні привілейовані акції, що утримуються іншими сторонами, ніж інвестор, та класифікуються як власний капітал, тоді інвестор обчислює свою частку прибутків або збитків після коригування дивідендів на такі акції, незалежно від того, були ці дивіденди оголошені чи ні.
29. Якщо частка інвестора у збитках асоційованого підприємства дорівнює його частці в асоційованому підприємстві або перевищує її, інвестор припиняє визнання своєї частки подальших збитків. Частка в асоційованому підприємстві є балансовою вартістю інвестиції в асоційоване підприємство згідно з методом

- участі в капіталі разом з будь-якими довгостроковими частками, які, за сутністю, складають частину чистих інвестицій інвестора в асоційоване підприємство. Наприклад, стаття, за якою розрахунок не планується і не очікується в близькому майбутньому, є за сутністю продовженням інвестиції суб'єкта господарювання в асоційоване підприємство. Такі статті можуть включати привілейовані акції та довгострокову дебіторську заборгованість або позики, але не включають торговельну дебіторську заборгованість, торговельну кредиторську заборгованість або будь-яку довгострокову дебіторську заборгованість, для якої існує відповідне забезпечення, таке як кредити під забезпечення. Збитки, визнані згідно з методом участі в капіталі, що перевищують інвестицію інвестора в звичайні акції, застосовуються до інших компонентів частки інвестора в асоційованому підприємстві в порядку, зворотному їхньому старшинству (тобто переважному праву при ліквідації).
30. Після зменшення частки інвестора до нуля, додаткові збитки передбачаються, а зобов'язання визнається тільки тією мірою, якою інвестор взяв на себе юридичні або конструктивні зобов'язання або здійснив платежі за дорученням асоційованого підприємства. Якщо асоційоване підприємство в подальшому відображає в звітності прибутки, інвестор поновлює визнання своєї частки цих прибутків тільки після того, як його частка прибутків дорівнює частці невизнаних збитків.

Збитки від зменшення корисності

31. Після застосування методу участі в капіталі, включаючи визнання збитків асоційованого підприємства згідно з параграфом 29, інвестор застосовує вимоги МСБО 39, щоб визначити, чи треба визнавати будь-який додатковий збиток від зменшення корисності, що стосується чистої інвестиції інвестора в асоційоване підприємство.
32. Інвестор також застосовує вимоги МСБО 39, щоб визначити, чи визнавати будь-який додатковий збиток від зменшення корисності, що стосується частки інвестора в асоційованому підприємстві, яка не є частиною чистої інвестиції, та суму цього збитку від зменшення корисності.
33. Оскільки гудвіл, який є складовою частиною балансової вартості інвестиції в асоційоване підприємство, не визнається окремо, його не перевіряють окремо на зменшення корисності, застосовуючи вимоги до перевірки гудвілу на зменшення корисності в МСБО 36 „Зменшення корисності активів”. Замість цього всю балансову вартість інвестиції перевіряють на зменшення корисності згідно МСБО 36 шляхом порівняння суми її очікуваного відшкодування (більша з двох оцінок: вартості використання та справедливої вартості мінус витрати на продаж) із балансовою вартістю кожного разу, коли вимоги МСБО 39 указують, що корисність інвестиції може зменшитися. Визнаний за таких обставин збиток від зменшення корисності не розподіляється на жодний з активів включаючи гудвіл, який є складовою вартості інвестиції в асоційоване підприємство. Відповідно, будь-яке сторнування цього збитку від зменшення корисності визнається згідно з МСБО 36 в межах подальшого збільшення суми очікуваного

відшкодування певної інвестиції. Визначаючи вартість використання інвестиції, суб'єкт господарювання попередньо оцінює:

- а) свою частку теперішньої вартості попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, які, за очікуванням, будуть генеровані асоційованим підприємством, включаючи грошові потоки від операцій асоційованого підприємства та надходження після остаточного вибуття інвестиції,
- або
- б) теперішню вартість попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, які, за очікуванням, виникнуть від дивідендів, що їх отримують від інвестиції, та від остаточного вибуття.

Згідно з відповідними припущеннями, обидва методи дають однаковий результат.

34. Сума очікуваного відшкодування інвестиції в асоційоване підприємство оцінюється для кожного асоційованого підприємства, якщо це асоційоване підприємство генерує надходження грошових коштів від безперервного використання інвестиції, причому вони значною мірою не залежать від надходжень від інших активів суб'єкта господарювання.

ОКРЕМІ ФІНАНСОВІ ЗВІТИ

35. Інвестиція в асоційоване підприємство обліковується в окремих фінансових звітах інвестора згідно з параграфами 38-43 МСБО 27.
36. У цьому Стандарті не вказується точно, які суб'єкти господарювання складають окремі фінансові звіти, доступні для загального використання.

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

37. Слід розкривати таку інформацію:
- а) справедливу вартість інвестицій в асоційовані підприємства, щодо яких публікуються котирування цін;
  - б) підсумкову фінансову інформацію асоційованих підприємств, включаючи сукупні суми активів, зобов'язань, доходів та прибутку чи збитку;
  - в) причини, з яких припущення про те, що інвестор не має суттєвого впливу, спростовується, якщо інвестор утримує (прямо чи непрямо, через дочірні підприємства) менше 20% права участі об'єкта інвестування в голосуванні чи потенційного права участі в голосуванні, але вважає, що має суттєвий вплив;
  - г) причини, з яких припущення про те, що інвестор має суттєвий вплив, спростовується, якщо інвестор утримує (прямо чи непрямо, через дочірні підприємства) 20 або більше відсотків права участі об'єкта інвестування в голосуванні чи потенційного права участі в голосуванні, але вважає, що не має суттєвого впливу;

- г) звітну дату фінансових звітів асоційованого підприємства, якщо ці фінансові звіти використовуються при застосуванні методу участі в капіталі та відображають стан на звітну дату або за період, що відрізняються від звітної дати та періоду фінансових звітів інвестора, а також причини використання різної звітної дати або різного періоду;
  - д) характер та ступінь будь-яких важливих обмежень (наприклад, тих, що є наслідком угод про позики або регулятивних вимог) щодо здатності асоційованих підприємств передавати кошти інвесторові у формі дивідендів грошовими коштами або повернення позик чи авансових платежів;
  - е) невизнану частку збитків асоційованого підприємства за період та на кумулятивній основі, якщо інвестор припинив визнання своєї частки в збитках асоційованого підприємства;
  - є) той факт, що асоційоване підприємство не відображається в обліку із застосуванням методу участі в капіталі згідно з параграфом 13;
  - ж) підсумкову фінансову інформацію асоційованих підприємств, окремо або за групами, що їх не відображають в обліку із застосуванням методу участі в капіталі, включаючи суми сукупних активів, сукупних зобов'язань, доходів та прибутку або збитку.
38. Інвестиції в асоційовані підприємства, які відображаються в обліку із застосуванням методу участі в капіталі, слід класифікувати як непоточні активи. Інформацію про частку інвестора в прибутку або збитку таких асоційованих підприємств та балансову вартість таких інвестицій слід розкривати окремо. Інформацію про частку інвестора в будь-якій припиненій діяльності таких асоційованих підприємств також слід розкривати окремо.
39. Частка інвестора в змінах, що були визнані в інших сукупних прибутках асоційованого підприємства, має визнаватися інвестором в іншому сукупному прибутку.
40. Згідно з МСБО 37 „Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи”, інвесторові слід розкривати таку інформацію:
- а) свою частку в непередбачених зобов'язаннях асоційованого підприємства, за які він несе солідарну відповідальність з іншими інвесторами;
  - б) такі непередбачені зобов'язання, які виникають унаслідок роздільної відповідальності інвестора за всіма або частиною зобов'язань асоційованого підприємства.

ДАТА НАБРАННЯ ЧИННОСТІ І ПЕРЕХІД

41. Суб'єкт господарювання застосовує цей Стандарт для річних періодів, що починаються з 1 січня 2005 року або пізніше. Застосування Стандарту до цієї

дати заохочується. Якщо суб'єкт господарювання застосує цей Стандарт для періоду, що почнеться до 1 січня 2005 року, йому слід розкривати цей факт.

- 41А МСБО 1 (переглянутий у 2007 році) вніс зміни у терміни, які використовуються у МСФЗ. Крім того, він вніс зміни до параграфів 11 та 39. Суб'єкт господарювання застосує ці зміни для річних періодів, що починаються з 1 січня 2009 року або пізніше. Якщо суб'єкт господарювання застосує МСБО 1 (переглянутий у 2007 році) для періоду, що почнеться раніше, для цього ж періоду слід застосовувати зазначені зміни.
- 41Б МСБО 27 (зі змінами 2008 року) вніс зміни до параграфів 18, 19 і 35, а також додав параграф 19А. Суб'єкти господарювання повинні застосовувати ці зміни для річних періодів, що починаються з 1 січня 2009 року або пізніше. Якщо суб'єкт господарювання застосує МСБО 27 (змінений у 2008 році) для періоду, що починається раніше, для цього ж періоду слід застосовувати зазначені зміни.
- 41В Параграфи 1 і 33 були змінені внаслідок „Вдосконалень МСФЗ” у травні 2008 року. Суб'єкти господарювання повинні застосовувати ці зміни для річних періодів, що починаються з 1 січня 2009 року або пізніше. Застосування раніше зазначеної дати дозволяється. Якщо суб'єкт господарювання застосує ці зміни для періоду, що починається раніше, він повинен розкривати цей факт і застосовувати для цього ж періоду зміни, внесені у параграф 3 МСФЗ 7 „Фінансові інструменти: розкриття”, в параграф 1 МСБО 31 та в параграф 4 МСБО 32 „Фінансові інструменти: подання”, оприлюднений у травні 2008 року. Суб'єктам господарювання дозволяються застосовувати ці зміни для майбутніх періодів.

ВИЛУЧЕННЯ ІНШИХ СТАНДАРТІВ

42. Цей Стандарт замінює МСБО 28 „Облік інвестицій в асоційовані компанії” (переглянутий у 2000 р.).
43. Цей Стандарт замінює такі Тлумачення:
- ПКТ-3 „Виключення нереалізованих прибутків і збитків від операцій з асоційованими компаніями”;
  - ПКТ-20 „Метод участі в капіталі: визнання збитків”;
  - ПКТ-33 „Консолідація та метод участі в капіталі: потенційні права голосу та розподіл часток власності”.